

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' יתרו י"ח שבט תשפ"ו

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 778

פצוצים יקרים

וישמע יתרו את כל אשר עשה ה' (יח, א) פרש"י מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלקו? בית המדרש דומה לקריעת ים סוף ומה שראתה שפחה על הים לא ראה יחזקאל בן בוזי בנבואתו, התפעלות עצומה מקדושת בית המדרש, אך ביציאתו ממנו עד ארגיעה בשוכי הביתה ממתין לי הבעל דבר כאילו לא אירע מאומה ושוב עלי להתחיל במלחמת עמלק, וזהו מה שמועה העלויות והירידות במלחמת עמלק. (רבי אליעזר אפשטיין) **ויחד יתרו (יח, ט) איתא במדרש** תנחומא, אל תקרי ויחד לשון שמחה וחדוה אלא ויהד לשון יהודי, והאמת שניהם נכונים כי אי אפשר להיות יהודי רק על ידי שמחה וחדוה ואי מי שמסוגל לשמוח באמת מלבד היהודי...

ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה (יח, יב) ומשה להיכן הלך? אלא שהיה עומד ומשמש לפניו, הדבר צריך ביאור דהרי משה רבינו בעצמו חלק כבוד ליתרו וא"כ מה מכון רש"י בשאלה משה היכן הלך הרי פשוט הוא שמשה הלך לכבוד את יתרו, אלא מוסבר ע"פ דברי התולדות משם הבעש"ט המבאר דרשת חז"ל גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה כי יש והכנסת אורחים כרוכה בהפסדים גשמיים ורוחניים וזהו הטירחא המיוחדת שסבל משה רבינו, ומכאן הנכונות לכל אחד לסבול קשיים והפסדים ובכל זאת להתעסק בהכנסת אורחים.

כי יהיה להם דבר בא אלי (יח, טז) וצ"ב יהיה להם לשון רבים - בא אלי לשון יחיד, אלא שהדגש להם לשון רבים ודבר בא אלי בלשון יחיד בא ללמד שמלפנים בישראל כשהתעורר שאלה כבן אדם לחבירו התיחסו לזה בפשטות גמורה כאילו מתיחסים בשאלתם דיני בשר וחלב וכד', וזהו גם כאשר יהיה להם דבר שהוא לכאורה רבים מ"מ בא אלי כשאלת בשר וחלב.

איעצך ויהי אלקים עמך (יח, יט) אני מיעץ לך שבכל מה שתעשה תשתדל שיהיה אלקים עמך, היינו שתתקרב במעשה זה להקב"ה ותתפלל אל השי"ת שידריכנו בדרך הנכונה ותישען ותסמוך על חסדיו המרובים.

והזהרת אתהם את החוקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה (יח, כ) דרשו חז"ל העוסק במצוות מתוך אמונה פשוטה, כח התפלה נמסר בידו, היינו שצריך לעשותן בלי שום נימוק וטעם אלא כגזירת המלך, ובאמצעות דבר זה יודיעם את הדרך ילכו בה כתרגומו של יונתן בן עוזיאל ותהודיע להון ית צלותא דייצלון בבית כנישתהון - ע"י כח התפלה.

אנשי אמת שונאי בצע (יח, כא) רבי בנימין הצדיק מלובלין היה מוכר כאיש אמת שונא בצע במיוחד היה עניו, ומיאוץ לקבל את הזמנת הקהילה להיות דיין, והטעם דבריו עה"כ אנשי אמת השונאים את הבצע זה ההלול והשבח כי אנשי אמת הם.

שונאי בצע (יח, כא) יש המואם בכסף ובכ"ז האוהדים מפזרים ממון רב, ויש אחרים שחפצים בכסף ואיש אינו מעניק להם מאומה, הסיבה מי ששונא בצע משריש גם בלב הוולת שנאת הבצע ממילא נקל למסור כספו לאחר, ברם מי שאוהב ממון משריש גם בלב מקורביו אהבה זו והם שומרים את הכסף לעצמם מרוב אהבה לבצע...

ביום הזה באו מדבר סיני (יט, א) התורה ניתנת לישראל במקום בלתי מסוים-מדבר, בזמן לא מוגדר - עד היום לא נתחזר מתי ניתנה תורה ביום הששי בסיון או השביעי, מכאן שתוה"ק אקטואלי לכל מקום ולכל זמן והבן. (רבי ישראל מסלנט)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

אכתב לאלה אהבה רב

לכבוד חברי היקר אציל הנפש

מר.... הי"ו - בוסטון

שלום רב לאוהבי תורתך,

לנכון קבלתי מכתבך הנלבב וקראתיו בתשומת לב, ושאלתך נגעה מאד ללבי משום שראיתי שזה נובע מרצון טוב לדעת את המעשה אשר תעשה לפני ה' כדי להגיע לתכליתך הנרצה.

וכך היא שאלתך, למדתני לאפרושי מאיסורא מכעס וכד' שנתבהר לי ע"י דיבוריך אלי שהם כע"ז ממש. והמשך שאלתך: מהו ה"עשה טוב" שלי, במה אתרצה לפני המקום ב"ה.

ומי שזוכה לקיים את ה"סור מרע" כדבעי מלמדין אותו ומנהיגים אותו מן השמים ע"י סיבות שונות את ה"עשה טוב" שלו.

כי מהותו האמיתית של ה"סור מרע" לסור ממחשבת הפיגול שיש "אני" שיש לי מציאות בפני עצמי, ו"עצמי" הזה עובד את הבורא. לא כן הוא, כי באמת כל עבודת האנוש עלי אדמות לבטל כליל את ה"אני", ע"י שזוכר את פחיתות ערכו וטבעו הרע בבחינת "אין מתום בבשרי מפני זעמך אין שלום בעצמי מפני חטאתי".

ולפני שנכנסין לעבודה זו, עדיין לא התחיל הא-ב של העבודה ואם לא זכה עדיין להכיר את עצמו, כלומר, את שליליותו המוחלטת את אמיתית ריקנותו הרי לא זכה להתקרב אל התורה ולפתוח בה פתח אפילו כמלוא הנימא. ואפילו הוא מתפלל כל היום או לומד כל היום ש"ס ופוסקים, הרי הוא לומד "מקצוע" בעלמא ואין זה אלא מצוות אנשים מלומדה ואין שום נחת רוח ממנו למעלה. כי אם הוא מחזיק עדיין בעצמו את ה"אני", הרי הוא משרת את

ה"אני" שלו, ומה לו שייכות לעבודת ה'.

אבל כשאדם מישראל זוכה ולומד תורה בביטול גמור, היינו, שאינו מרגיש את ה"אני" וכל תפלתו היא ע"ד בבחינת תפלה לעני כי יעטוף, ואם לומד תורה הרי שמח שיש לו מזכה. שהוא נותן התורה ונתן לו כח וחושם להבנת התורה ומודה בכל עת על החסד א-ל כל היום ועל נשמת החיים שהיא רוח ממללא שנופח באפיו וכל רגע הוא נחרד ומתירא שמא פגם, ושכח את "וחטאתי נגדי תמיד" בזה האיש שמחים עליונים ותחתונים וכל העולם כדאי הוא לו. זהו הלומד תורה לשמה. ואז הוא זוכה לדברים הרבה.

אמנם, אין זו עבודה קלה זו היא עבודת האדם במשך כל שנות חייו עלי אדמות מתחילת ברייתו עד ההרף עין האחרון שלפני פטירתו מהעולם. ואין רגע אחד או נשימה אחת שהוא פנוי ממנה. ובל תחשוב שזה מן הנמנע כי הבחירה ניתנה לאדם ושרביטה נתונה בידי להיטיב או להרע. והאמת היא כך, שהאדם הוא מציאות שלילי כך מעיד עליו יוצרו כי יצר לב האדם רע מנעוריו מעת שננער ממעי אמו. ואין בו טוב, ואם כן מהו הפירוש ראה נתתי לפניך החיים והמות הטוב והרע, אלא פירושו של דבר כך הוא: אם אמנם האדם הוא כולו רע, ומי הוא המונעו לעשות רע, הוא הקב"ה, - סיבות הרחמים הנשלחים לאדם למונעו מן הרע וכל שכרו שהוא נשמע לסיבות הרחמים ונמנע מלעשות את הרע. וזהו כל עצמה של הבחירה לידע ולהיודע לגלות ולהיגלות שהקב"ה הוא הטוב הגמור השלם הרחום והמרחם. וזהו ה"ובחרת בחיים" ה"ובחרת בטוב" בטוב הזה שהקב"ה יוצרנו ובוראנו

המחיינו ומחזקנו בכל עת ובכל שעה ובכך
אנחנו מגלים ומפרסמים אותו בעולם בבחינת
מבשרי אחזה אלוקה, מהבשר הזה שהוא
בבחינת תוהו ובוהו שאין לו שום אחיזה כלל
מעצמו ואין לו שום קיום. ובעצם מציאות
קיומו של האדם בתוך התוהו של עצם טבעו
נתגלה כבודו יתברך שהוא המציל והוא
המושיע והוא העושה והוא המקיים.

ואביע תקוה כי אחרי כמה שתקרא את דברי
אלה תקבל קצת בהירות לדעת תפקידך
ותכליתך בעולם ואני מאחל לך שהשי"ת יתן
לך רחמים וירחמך ותזכה להיכנס לעבודה זו

מתוך נחת והרחבת הדעת כי אין לך דרך נאה
ממנה כדי לזכות מכל הטוב הצפון לצדיקים
להיות בטל ומבוטל אליו ביטול אחרי ביטול
שזהו מדריגת הדביקות בלי שום מסך
המבדיל בינך לבין בוראך ואז תפילתך תהיה
רצויה ומקובלת לפניו והוא ירדוף אחרך
להשפיע עליך שפעת טובו של השראת
הנפש ותזכה ללמד תועים בינה.

ואקוה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות, אני
מאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך
אמן כן יהי רצון.
ברגשי כבוד רב, בידידות רבה

לאהרב שפתאון על יום אצול

אביהם. תפילה כזו עולה למעלה ומתייצבת
לפני כסא הכבוד עד שהקב"ה מנענע בראשו
לעורר רחמים למען ישועתן של ישראל.

מאבק האיתנים הזה, של האדם עם עצמו,
יוליד בסופו של דבר אל התכלית המקווה של
קריעת המסך המבדיל בינינו לבין קוננו, ע"י
שגילה מעצמנו עקשנות ואכזריות על טבענו
הרע של הרגליות הפקריותנו, או אז יצא לאור
דיננו נגד מקטריגנו ומסטיננו, ונזכה בדין
להחיש פדות נפשנו, ושכינתו תשוב ותשכון
בתוכנו כימי קדם.

אנא חגור חרבך על ירך ותקח עצמך בידיים
תחשיב את גורם הזמן לא להיבטל ולא
להתעצל התחזק והתאמץ והיה נפשך לשלל
לה' לחיות בחיים נצחיים ותזכה לאור הגנוז של
שבעת ימי בראשית והקב"ה יזמין לך פרנסה
בריוח עם רוב נחת ואושר ותראה ברכה
בעמלך וכל טוב

ברגשי כבוד רב, בידידות נאמנה

ומרחוק אני מבין נוראות יסוריך וכאביך שהן
מקיפים ביותר עד שאינך מסוגל להתרומם
משפלות מצבך עד שנפשך נתונה במסגרים
והיאוש והעצלות הם לחם חוקיך, לדאבוני
הגדול.

וכדי להיחלץ מן הלחץ ולצאת מן המסגר,
צריכים להגיע לדעה שזהו מאבק החיים
עצמו, שע"י הכאבים יגיע האדם להכרת
האמונה, ולדעת נכוחה כי הקב"ה שהוא מלא
כל הארץ כבודו, מסתתר בכל המקומות
וההסתרים, וקורא לו לאדם מתוך היסורים
כדי לעוררו מתרדמתו ע"ד חובתו בעולמו.

ומה שנשאר לו לאדם אינו אלא להבין ולציית
לקול הקריאה הזו, שבעצמותה הינה קריאה
של חבה אשר ה' קורא להשרידים לגלות
עליהם זיו כבודו ותפארת עוזו. אז יבין גם
שדוחקו וענינו הפרטי, הוא צרת הכלל וצער
השכינה, וכשיחגור עוז בתפילה, יבקש על
הכלל כולו ועל הבנים שגלו מעל שלחן

המשך פנינים יקרים

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני (יט, ב) פרש"י מקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני מה זה בתשובה אף זה בתשובה, וצ"ב הלא בני ישראל חזרו בתשובה בהיותם ברפידים על מה יש להם לשוב עוד כבואם בסיני? דרכם של בעלי תשובה כשהכירו בחטאם ומתחרטין, וכשזוכים לקיים מצוה כנגדם ההתפעלות בקיום המצוה על רקע החרטה ממה שנכשל ומתחרט, וזהו בבוא ישראל למדבר סיני השיגו התרוממות הדעת ועשו תשובה מחדש.

אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים, ועתה אם שמוע תשמעו וכו' (יט, ד) רש"י: אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך שכל ההתחלות קשות, אמנם כל ההתחלות קשות אלא אתם ראיתם שבזמן הקשה ביותר כשהיה עליכם להחליץ ממצרים עשיתי את העבודה בשבילכם בעצמי עתה הגיע תורכם להשלים את העבודה ויהיה יראה ה' על פניכם.

ועתה אם שמוע תשמעו וכו' (יט, ה) פרש"י שכל ההתחלות קשות, אכן באמת כל ההתחלות קשות וצריך להתחיל בכל יום מחדש, אמנם אחרי שהצליח פעם אחת ירגיש תענוג בהתחלות הבאות ולמרות הקושי יערב ויבוסס לו...

והייתם לי סגולה... כי לי כל הארץ (יט, ה) אימתי תהיו לי סגולה? כאשר תדעו כי לי כל הארץ, דהיינו שגם את העניינים הגשמיים תעשו לי, לשמי...

וישב משה את דברי העם אל ה' (יט, ה) משה רבינו היה מתמה, איך נתכוונו ששים רבוא להיות אחדים בדבור ובמחשבה אחת עד שנתקיים בהם נעשה ונשמע אמרו כאחד, משה רבינו הגיע למסקנה שזה גופו השפיע להם הקב"ה, והבן... וזהו וישב משה את דברי העם שאמרו נעשה ונשמע כי הכל מאתו יתברך שמו. (אזהב ישראל מאפמא)

וקדשתם היום ומחר (יט, י) היצר הרע מפתה לאדם לאמר רק היום שמע בקולי וממחר תתחיל להתקדש ואתה אמור להיפך רק היום לא אשמע בקולך מה יהיה מחר איני יודע, כך שוקדשתם היום, ומחר אשקל איך להתגבר בעו"ה.

כל הנוגע בהר יומת (יט, יב) אדרוש כמין חומר ומה אם ההר שאין בו דעת ואיננו מרגיש כלום ובכל זאת נתקדש בכח שניתנה עליו תוה"ק ונוהרו כל ישראל שלא לנגוע בקצה ההר, תלמד חכם שהוא בעצמו ספר תורה חי ואשר בו דעת ומרגיש עלבון על אחת כמה וכמה שכל הנוגע בקצה כבודו הרי הוא כנוגע בבכת עינו. (חפץ חיים)

אנכי ה' אלקיך (כ, ב) הרמב"ם מונה מצוה ראשונה מתרי"ג המצוות לידע שיש אלקים שנאמר אנכי ה' אלקיך, בעל הלכות גדולות גורס שאין לכלול את מצות האמונה במנין המצוות - שלא כשיטת הרמב"ם, מוסיף בעל נתיבות אין מצוה מיוחדת להיות יהודי אלא כל מי שהינו יהודי מחויב בתרי"ג מצוות התורה, ומכיון שהאמונה היא שורש היהדות לא שייך למנותה בתורת מצוה לעשותה, אלא שמצות האמונה מצוה מתרי"ג המצוות להיותו בלב, לאחר ידיעתו במח.

אנכי ה' אלקיך (כ, ב) אמונת המח רחוקה מאמונת הלב יותר מריחוק שמים מארץ, כך היה אומר רבי ליב מדוקאר, מבני היכלא של המגיד הגדול ממזריטש, רבי אלחנן וסרמן מברנוביץ מוסיף שחסר אמונת הלב, חמור מעובר ע"ז כי האמונה הפשוטה, פשוטה לכל בר דעת מפני שהעולם מעיד על בוראו כמו שהטלית מעיד על האורג.

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

